

Előfizetési árak:
 Egész évre ----- 12 frt.
 Félévre ----- 6 "
 Negyedévre ----- 3 "
 Egy hóra ----- 1 "
 — Egyes szám 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszó-
 lamások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ES TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Zápolya-utca 1-86 szám,
 hová a lap szellemi részét, illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Az eszme ereje.

Nagybecskerek, augusztus 25.

— s. — A közigazgatási reform te-
 kintetében ugyan elvi különbség áll fenn
 Apponyi Albert gróf és Ugron Gábor kö-
 zött, de ez sokkal csekélyebb akadály,
 semhogy a politikai végeztel tekintetében
 egymással meg ne egyeznének, a mennyi-
 ben t. i. egyik sem akarja a közigazgatás
 államosítását.

Apponyi elvileg ugyan híve az álla-
 mosításnak, de gyakorlatilag csak akkor
 kívánja, ha a szabadságkérdések meg lesz-
 nek oldva és a nemzeti aspirációk teljes-
 sülték. Szóval tehát Apponyi a legtágabb
 körű reservatiókat tartja fenn magának oly
 célból, hogy bőséges oka legyen a köz-
 igazgatási reformot ellenezni. Ugron Gá-
 bor pedig már elvből is ellenzi az álla-
 mosítást. S a végcélnél ez a közönsége
 a közel jövőben bizonyos fegyverszövetség-
 gét sejteti az ellenzéki pártoknak. Ezt azon-
 ban ma még nem kell biztosra vennünk,
 mert hisz Ugron tulajdonképen csak an-
 nak a legszélsőbb baloldali töredéknek a
 vezére, a melyik a függetlenségi pártnak
 liberális törzsétől nagyon távol áll, miért
 is Ugron Gábort annak kijelentésére, hogy
 az ellenzéki pártoknak ismét egyesülniök
 kell a kormány ellen, nem tekinthetjük il-
 letékesnek, erre csak a pártelnök van hi-
 vatva, a ki különben rövid idő múlva szin-
 tén be fog számolni választóinak.

Egyébként akár létrejön valamelyes
 ellenzéki fegyverszövetség, akár nem, mi
 bizunk a szabadelvű párt és kormány, va-
 lamint az eszme erejében is. A modern
 közigazgatás eszméje okvetlenül meg fogja
 hódítani a nemzet szellemét; hisz már is
 jelentékeny hódításokat tett és amint már
 eddig is sok elítéltelet és ellenállást le-
 győzött, úgy a döntés napjaiban is dia-
 dalmassan fogja befejezni küzdelmes utját.
 Az ország nagy közvéleménye okvetlenül
 fel fogja ismerni valódi szükségleteit s azok
 helyes megoldásának azt a módozatát, a
 melyre nemzeti igényeink biztosítása foko-
 zott feladatainak teljesítésévégett az állam-
 nak valóban szüksége van. Ez a módozat
 pedig kétségtelenül nem a vármegyei
 rendszer, mely már nem elégséges eszköz
 arra, hogy ez az ország akképen legyen
 konszolidálva a jövőben, hogy azt a he-
 lyet, melyet elfoglal Európa népei közt,
 meg is tarthassa és abban a nemzeti
 irányban haladjon, melyet okvetlenül
 elérnünk kell; — hanem csakis az egy-
 séges állami közigazgatás, mely menten
 minden helyi befolyástól az egységes ma-
 gyar állam hatalmának igazságos érvényre-
 juttatója.

A F. T. Á. T. ülésel.

Nagy-Kikinda, augusztus 24.

A Felső torontáli armentesítő
 társulat e hónap 23-dikán délelőtt 10 órakor
 Választmányi Ülést
 tartott, melyen a következő tárgyak intéz-
 tek el:

1. Társulati igazgató bemutatja az 1893.
 évi számadások nehézményeinek megfejtését. —
 Elfogadtatott.
2. Pászthy Kálmán jász-kiséri lakos kér-
 vénye, melyben fia Pászthy Jenő társulati volt
 számvevő helyett óvadék gyanánt letett 2000 frt
 névértékű 4% korona-járadék kötvényeit ki-
 adatni kéri. — Az 1894. évi számadás után fog
 határozat hozatni.

3. Az 1895. évi költségelirányzat. Kiadás
 40000 frttal kevesebbre, bevétel 9000 frttal
 többre van előirányozva, kiadás 1/2 minimalissal
 kevesebb.

4. A lippai m. kir. erdőhivatalnak megkere-
 sése a közrejárulási tartozásai után 305 frt 75
 kr-ra felszaporított késedelmi kamatok leírása
 iránt. — Elutasított.

5. Baar József p. bentői lakos uradalmi
 tisztartónak kérvénye 71 ft 68 kr. közrejár-
 lási tőke és 35 frt 84 kr. késedelmi kamat le-
 írása, nemkülönben a tőle állítólag jogellenesen
 beszedett 40 frt 94 kr-nak visszatérítése, illetve
 ennek folyó tartozásába leendő betudása iránt.
 — Elutasított.

6. Néhai Szily Márton társ. volt gátbiztos
 özvegyének Szily szül. Tumó Etelka perjamosi
 lakosnőnek 165 frt kegydíj szavaztatik meg.

7. Komlósy Zsigmond társulati napidíjnak
 hivatalos működése közben ért súlyos szembá-
 jának operálathozására elnök által adott elő-
 leg megszavaztatik.

8. A kishazi új órházhoz és az ezzel kap-
 csolatos rakodó helyhez szükséges területnek
 kisajátítása tárgyában öv. Kosztovits Erzsébet-
 tel kötött egyességi jegyzőkönyv bemutatása.
 — Jövahagyatott.

9. Földmivelségi m. kir. miniszter 7735/V/2
 1894. sz. a. a. 92. és 93. számú tiszai átvágások
 okozta partrongalások tárgyában hozott rendelet-
 nek s ezzel kapcsolatban társ. igazgató és fő-
 mérnök javaslatainak bemutatása és tárgyalása.
 — Tudomásul vétetett.

10. Társulati igazgató bejelenti, hogy az
 ujonnan megválasztott Budai Dezső szakaszmér-
 nök és Popp János számvevő állásaikat elfog-
 lalták. — Tudomásul vétetett.

11. Mallócz Antal társ. volt h. számvevő
 jelenleg számfejtőnek kérvénye melyben tiszti
 óvadék gyanánt letétbe helyezett 1000 frt értékű
 s nevére szóló takarékpénztári könyvecskéjét
 kiadatni kéri. — Kiadatott.

12. Beodrai Karátsanyi Andor köszönő le-
 vele, néhai nagybátyja beodrai Karátsanyi
 László volt választ. tag elhalálása folytán ho-
 zott részvét határozatra. — Tudomásul vétetett.

13. Főmérnöki előterjesztés a t. kanizsai
 zsilip körüli partvédők kiépítésének függőben
 tartása tárgyában. — Független tartatik.

14. Ifj. Leyerer Lőrincz kérvénye a
 4,750,000 frtos kölcsönügy lebonyolítása körül
 érdembe hozott díjainak megállapítása tárgyában.
 — Kisebbség véleményéhez képest 4000 frt.

15. A lippai m. kir. főerdőhivatal kérvénye
 hátralékos tartozásának részletekben való tör-
 leszthetése iránt. — Megadatott.

16. Igazgatói felderítő jelentés a társulat
 1863. évi inségekölcsönre vonatkozólag. — Elnök
 nyert megbízatást.

17. A tiszahelyes-bocsári belviz lecsapoló
 társulat ajánlata, melyben saját telephon vezeté-
 két, illetve oszlopait a költségek részbeni vise-
 lése mellett a társulat bocsári vonalfőnöki
 telephon-vezetékéhez felajánlja. — Ajánlat el-
 fogadtatott.

18. A millenniumi kiállítás torontálmezei
 bizottságának megkeresése a kiállításon való
 részvétel iránt. — Terv rendelkezésre áll.

19. Putits Csedomir társ. hiv. szolga kér-
 vénye, lakbér illetményének megállapítása iránt.
 — Elutasított.

20. Tabakovits István társ. gátbiztos kér-
 vénye, 300 frt. utátalányának egyszerre és elő-
 legesen leendő kifizetése iránt. — Elutasított.

21. A t. kanizsai adóhivatal főtitiszviselőinek
 jutalmazásban való részesítés iránti kérvényük.
 — Év végével fog eldöntetni.

22. Az ó-szent-iváni zsilipépítésnél előfor-
 duló tetemes irodai munkák ellátása, valamint az
 építkezés felügyeleténél leendő segédkezésre
 egy műszaki segéd alkalmazása tárgyában elnöki
 előterjesztés. — Kivételosen elfogadtatik napi
 díjak fizetéssel.

23. Oprean György vaskányi gör. kol. lel-
 kész kérvénye, melyben hátralékos tartozásának
 6 éven át leendő lefizethetése iránt eszedzik. —
 3 év engedtetett meg.

A választmányi ülést délután 4 órakor
 közgyűlés

követe, melyen a következőket határozta:

1. Társulati igazgató bemutatja az 1893.

évi számadások nehézményeinek megfejtését. —
 Tudomásul vétetett.

2. A számvizsgáló bizottsági tagok válass-
 tása az 1894. évi társulati számadások felülvizs-
 gálására. Megválasztattak: Duncsits Lajos mint
 Bogáros község és az ottani csop. érdekeltek
 képviselője, Telléry József mint Szerb-Nagy-
 Szt.-Miklós község és az ottani csop. képviselője,
 Jankovits János mint Székesut község és az
 ottani csop. képviselője.

3. Az 1895. évi költségelirányzat tárgya-
 lása. — Kiadás 40 000 frttal apasztatott, bevétel
 9000 frttal emelkedett, kivetés 2-5 minimális
 és 2 minimális.

4. Dr. Bogdán Zsivkó és Bakos Sándor
 felebbezése a választmányok f. évi június hó
 25-én a fűtermés illetmények megállapítása tár-
 gyában 11. sz. a. hozott határozata ellen. — Fe-
 lebbezés elutasított.

5. Az 1892. évi október hó 11-én 5. sz.
 alatt hozott határozat értelmében az 1891. évi
 őszén megválasztott elnök és választmány 3 évi
 mandátuma az időközben megválasztott választ-
 mányi tagok mandátumával együtt f. év végén
 lejárván, ennek folytán az elnök és 28 választ-
 mányi tagnak a most érvényben lévő alapsza-
 bályok értelmében 6 évre leendő megválasztása.
 — Megválasztattak: Elnök: Rónay Jenő. Vá-
 lasztmányi tagok: Báró Baich Iván, Karácsonyi
 Andor, Báró Gerliczy Ferencz, Rónay Ernő,
 Hartner József (Gr. Szapáry urad. képviselője),
 Reiner Dávid, Urbán Iván, Kohner Henrik, Bog-
 dán Zsivkó, Pillich Kálmán, Tallián Béla, Grybits
 Tivadár, mint a san Marcói hercegnő képvise-
 lője, Bakos Sándor, mint báró Sina örökösének
 képviselője, Bagary Pál mint gróf Batthyány
 József képviselője, Schwarze Eberhard, mint gróf
 Nákó Kálmán képviselője, Oláh Dezső, mint gr.
 D'Harcourt képviselője, Oross Mátyas mint
 József kir. herceg képviselője, Tallián Jenő,
 mint Török-Kanizsa község képviselője, Heim
 Krisztián mint Mokrin, Rankovits Szvetozár mint
 Aracs, Szavits Szilárd mint Basahid, Fischer
 Géza mint Grabacz, Schäffer Antal mint Nagy-
 falu, Tellecsky Kristof mint N. Kikinda város,
 Suciú János mint N.-Komlós, Follmann Ferencz,
 mint Perjámos, Tritunácz Mladen mint Karlova,
 Röhrich Márton mint Ném.-Nagy Szt.-Miklós köz-
 ség és az ottani csop. érdekeltek képviselői.

6. Elnöki átirat, melyben a társulat választ-
 mányának f. 1894. évi június hó 25-én 25. vál.
 2540/894. ig. szám alatt hozott határozatához a
 maga részére hozzájárul. — Vál. határozata jó-
 váhagyatott.

7. A társulat és a török-becsei ármen-
 tesítő társulat közt felmerült demarcationális kér-
 désnek barátságos uton történt megállapítása tár-
 gyában f. évi június hó 25-én 1. sz. alatt hozott
 választmányi határozat bemutatása. — Tudomásul
 vétetett.

8. A magyar államvasutak évi hozzájárulá-
 sának megállapítása tárgyában a f. évi június
 hó 25-én 26. szám alatt hozott választmányi ha-
 tározat bemutatása. — Tudomásul vétetett.

Elnök az ülést bezárván, meleg szavakban
 megköszöni bizalmát, melyet 3 évi tevékenysé-
 gének elismeréseként fogad el.

A közgyűlés Rónay elnök elttetésével
 ért véget.

Városi közgyűlés.

Nagybecskerek, augusztus 25.

Nagybecskerek város képviselőtestülete ez
 évi augusztus hó 28-án délután három órakor
 rendes havi közgyűlést tartja, amelyen a kö-
 vetkező tárgyak nyernek elintéztést:

1. Torontálvármegye alispáni hivatalának
 ez évi 30.263. sz. átirata, melyben a város a
 megyei kórház számára szükséges düllo-ut részé-
 nek átengedéseért megkeresetik.
2. Az ez évi 158. sz. kösgy. határozattal
 kimenesztett küldöttség jelentése a város hel-
 területén levő fátalepek kihelyezése tárgyában.
3. A városi polgármester hivatalos jelen-
 tése egy fizetett városi tűzoltóság szervezése
 tárgyában.
4. Ugyanannak hivatalos jelentése a vasu-
 ton érkező áruk utáni kövezetvám tárgyában.
5. Városi ügyész és mérnök előterjesztése
 Kovács Sándor helybeli gyógyszerész által

Martinuzzi utcában fektetni szándékolt vízvezetési csövek tárgyában.

6. Kurländer Imre helybeli lakos kérvénye, hogy fakészletét az 566. számú háztelkén lerakhassa.

7. A Walsér Ferencz féle részvénytársaság ajánlata vízvezetési tervek készítése tárgyában.

8. A városi számvétség felderítő jelentés kapcsolatában beterjeszti az 1892. és 1893. évi számadásokat.

9. Balázi József főgymn. igazgató köszönő átirata a városi képviselő testületnek üdvözlő átiratára 25 éves tanári jubileuma alkalmából.

10. Hivatalos jelentés a Rezső laktanyában építendő kenyér- és ágynemű raktár felépítése tárgyában megtartott árlejtés eredményéről.

11. Hivatalos jelentés az aradázi sorompóház felállítás tárgyában megtartott árlejtés eredményéről.

12. Hivatalos jelentés az állami ménék számára beszerzendő épület tárgyában.

13. Hivatalos jelentés a katonai kórházban szükséges helyreállítási munkálatok tárgyában megtartott árlejtés eredményéről.

14. Hivatalos jelentés az elemi népiskolában szükséges helyreállításokra vonatkozó árlejtés tárgyában.

15. Hivatalos jelentés az előfogati istálló és lovasrendőri szertár tárgyában.

16. Hivatalos jelentés az oppovai negyedik helybeli népiszkolai földkéliből tárgyában.

17. Hivatalos jelentés, melyvel Hoffman Jakab órással létrejött megállapodás előterjesztetik.

18. Hivatalos jelentés két csónak beszerzése tárgyában.

19. Hivatalos jelentés a Rezső laktanyában felépített őrház átvétele tárgyában.

20. Az állandó építési bizottságnak hivatalos jelentése a város belterületén levő köhidak kijavitása tárgyában.

21. Hivatalos jelentés a városi rendőrség számára beszerzett ruhaneműek tárgyában.

22. Hivatalos jelentés a vár. rendőrség számára a jövő 3 évben szükséges ruhaneműek és lábbelik beszerzése tárgyában megtartott árlejtés eredményéről.

23. Hivatalos jelentés az ez évi július hónapban megtartott pénztári rovacsolás tárgyában.

24. Vécsey István reform. egyházi főgondnok kérvénye járdakövezési járulék elengedése iránt.

25. Wegling Sailer cselédbiztos kérvénye 3 havi fizetése előleg engedélyezése iránt.

26. Rosenthal József városi írnok ugyanilyen kérvénye.

27. Filó Róbert városi írnok kérvénye 4 heti szabadságidő engedélyezése iránt.

28. Udvarhely vármegye alispánjának átirata Lőreke leigett székelyközség segélyezése tárgyában.

29. Sopron vármegye alispánjának hasonló átirata Neszékény község tárgyában.

30. A vármegye alispánja, mint az itteni jegyzői tanfolyam igazgatójának kérvénye a szaktanfolyam segélyezése iránt.

31. A még netán beérkező tárgyak.

HIREK.

Tájékoztató.

Augusztus 26. Szőnyeggyári igazgatósági ülés.
Szeptember 7. Tisztviselői ülés.
Szeptember 8. Megyei őszi közgyűlés.
Szeptember 9. A háziipar-egyesület közgyűlése.
Szeptember 16. Állami jutalomkiosztás Franczföldön.
Szeptember 23. Állami jutalomkiosztás Zsombolyán.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

Tanügyi kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hortobágyi Zsigmond lugosi tanárt a pancsovai állami főgymnásiumhoz rendes tanárrá, Kemény János okleveles tanítót pedig a homolici állami elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Lajos napja. A névnap megünneplésének szép szokása alkalmat nyújt rá, hogy az ember szívtől fakadó üdvözlettel lerója tiszteletének, szeretetének adóját főlebbvaló, rokon, avagy jóbarát iránt. Senki sem vitathatja el ősi ségét, hiszen már a régi patriarchalis korban is divatban volt és ki nem hallott volna Hollós Mátyás királyunk névünnepeiről, a melyen Európa legtávolabb eső részeiről is csak úgy özönlött a sok hódoló fényes Visegrád várába, a hol aztán deli lantosok zengtek nemes versenyre szebbnél-szebb énekeket. Igen szépen nyilvánul e régi szokás ma is, mikor ezernyi ember zarándokol a magyarok Mekkájába, sajnos, nem az élő Kossuthhoz Turinba már, hanem a halott, nagy hazafi sírjához Budapestre. Nálunk a megyeházán vette kezdetét a Lajosok ünneplése, a hol Lauka Gusztáv, mint m. tb. főjegyző köszöntötte fel igen csinos beszédben dr. Dellimanicus Lajos főjegyzőt, mire ez meghatva mondott köszönetet és kijelentette, hogy ezentul is rajta lesz, hogy minden tétével kivívja szeretett megyéjének becsülését. A nagybecskereki Lajosok vendégszerető házaik egész karavánok látogatták, a ki csak mozogni tudott, mind sietett leróni a hagyományos gratulációt. Dr. Haidegger v. főorvos, dr. Végh ügyvéd, dr. Brájer lapszerkesztő, Knyaskó polgári

iskolai igazgató és még számos más Lajos fogadta jóbarátai szerencsekívánatait és sok helyütt talán még most is gratulálnak, persze kissé derültebb hangulatban.

Áthelyezés. A király dr. Toppicz Kálmán pancsovai törvényszéki bírónak hasonló minőségben az egeri törvényszékhez saját kérelmére való áthelyezését megengedte.

Uj eljárásbíró. A király Szarka Jenő nagybecskereki törvényszéki jegyzőt a kaposvári kir. járásbíróhoz albiróvá nevezte ki.

A miniszter elismerése. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Szabó Ferenc német-eleméri plébánosnak, a nagybecskereki főgymnásium szorgalmas tanújának jutalmazására felajánlott 100 frt értékű könyvadományért köszönetet fejezte ki.

A szőnyeggyár köréből. A nagybecskereki szőnyeggyár részvénytársaság igazgatósága holnap augusztus hó 26-án Nagybecskereken a megyeház főispáni kistermében d. u. 3 órakor ülést tart a következő tárgysorozattal:

1. A gyárigazgatói állás végleges betöltése és az igazgatóval kötendő szerződés.
2. Jelentés a részvénytársaságnak történt czégbejegyzéséről.
3. A m. kir. kereselmi miniszter a gyárnak adómentességi és szállítási kedvezmény tárgyában.
4. A gyár kéményének felépítésére vonatkozó határozathozatal.
5. A gyártelek négyszögkeretében eső helynek megvétele.
6. A gyár iparendélyének bemutatása.
7. A gépek berendezése és az erre vonatkozó intézkedések.
8. Jelentés az ideiglenes vízengedély megadásáról.
9. Jelentés a végleges vízengedélyről.
10. Javaslat a gyár személyzetének szervezéséről és fizetéséről.
11. Jelentés a részvényesek eddigi befizetéseiről.
12. Javaslat a részvénytársaság által felállítandó tanműhelyről.
13. Indítvány a háziipar-egyesületnek a gyárral való egyesítése iránt.
14. Jelentés a gyárnál alkalmazandó festő felfogadtatása iránt.
15. A gyár szükséges forgatókéje iránti javaslat.

A szép augusztusi napok. Már nem oly lankasztó a hőség, hűsebb szellő bujkál a lombok között, az égen gyorsabban jelen meg a felhő s magába szívja egy részét a naphől szertesugárzó hőnek. Most folyik vidéken javában a cséplés, a nyomtatás a szegény gazdák szertijén. A napégett arcu, dologvéri tenyerű földmivesek napestig izzadnak a cséplés mellett, a szóró rostán megtisztítják a

A „TORONTAI” TÁRCZAJA.

Királyunk atyjáról.

— Főherceg és paraszt. —

Érdekes kis történetet mond el Rosegger a Jagd-Zeitungban Károly Ferencz főhercegről, királyunk atyjáról.

A főherceg a legszívesebben szeretett Stájerországban időzni. Itt akárhányszor telt nagyobb utakat ismeretlenül és ugyszólván kereste az alkalmat, hogy beszélhessen a föld egyszerű embereivel, a kik nem is gondolták, hogy kivel beszélnek.

Egy ilyen magányos séta alkalmával Mária-Czell mellett találkozott egy vadászattal. Az illető egész kedélyesen diskurált, természetesen nem is álmódva, hogy ki áll előtte. A főhercegnek rendkívül tetszett a kis intermezzo és belemélyedt a beszédbe. A diskurzus természetesen a lehető legpompásabb tájszólás nyelvén ment.

— Láttad-e már Bécsben? — kérde a főherceg.
— Persze, hogy láttam, mondá vakmerően a paraszt, bár soha sem látta a császárvárost.

— Azután hogy mulattál Bécsben?
— Képzheted, milyen jól. Nem olyan zűrd ott, mind itt, az igaz, de azért nagyon jól mulattam és nagy feltűnést keltettem mindenfelé.

— Na azt elhiszem! És ugy-e nagy az a császárváros?
— Mária Czelnél nagyobb.

— Gondolom, — mondá mosolyogva a főherceg.
— Nem hazudok ám.

— Láttad-e a Burgot, a hol a császár és a hercegek laknak?
— Hogyne! Az az arany palota az, a gyémánt ablakkal. — Láttam.

— Ne mondd!
— De igen. Az udvar vörös bársonnyal van leterítve, hogy a kövek nedvesek ne legyenek.

— Azt szeretném látni! kiáltott föl kacagva a főherceg.

— Elhiszem! Neked is föl kellene egyszer Bécsbe menned.

— Láttad-e az őrséget?
— Nevetséges! A legkisebb is nyolcz láb magas.

— Mit nem mondasz?!
— Ez mind igaz.

— Hát a burgmuzik hogy tetszett?
— Nagyszerű; nálunk a templomban sem játszanak szebben.

— Erre büszkék lehetnek a bécsiek.
— Voltál az István-templom tornyában?
— Világos!

— Mennyi ideig mentél felfelé?
— Nem egészen két napig.

— Csak?? Csodálkozott a főherceg, a ki alig tudta már visszatartani a kacagását.

— Hát a Práter szép e?
— Oda nem mehettem be.

— Miért?
— Be volt zárva.

— Ejj! ej! az nagy kár, hogy azt nem láttad. Mondd csak, nem vagy te vadász?
— Dehogynem!

— Lőtél-e már sok zergét?
— De mennyit!

Kis idő múlva a főherceg megint csak visszatért az előbbi kérdésekhez.

— Láttad-e Bécsben a császárt?
— Persze hogy láttam. Nem is jöttem előbb haza, míg nem láttam, mert mi stájeriek élünk és halunk császáruknak.

— Látod ez szép! Hol láttad a császárt?
— Sétált az utcán.

— Milyen ruha volt rajta?
— Nagy vörös köpenyegben volt; kezében pedig a kormánypálca.

— Igazán így sétált?
— Persze.

— Mondd csak! apád ugy-e vadász volt?
— Mi is lett volna más?

— Hiszen vannak más apák, a kik nem vadászok.

— Mi a te apád?

— Császár!
— Te! Ne lármazz olyan nagyon! figyelmetette a paraszt a főherceget. Ha ezt a zsan-dárok meghallják, becsuknak ám, mint a bátyámat. Van neked is bátyád?

— Hogyne!
— Mi ő?
— Császár!

— Na! ne bolondozz! mondá nevetve a paraszt. Vannak gyermekeid?
— Hála istennek! Itt van mindjárt a kis Ferencz.

— Hát az micsoda?
— Császár.

A vadász hangosan felkaczagott.

— Azután ott van az én Miksa fiam, — folytató kérelhetlenül a főherceg.

— Hát az micsoda?
— Császár! — volt megint az állandó felelet.

A vadász még hangosabban nevetett.

— Azután van két menyem.
— Hát azok micsodák?
— Császárnék.

A vadásznak a könyei potyogtak a kaczagástól.

— És te mi vagy?
— Én császár lehettem volna.

A vadász a levegőbe ugrott nevetése közben. Ez már neki, a nagy füllenőnek is sok volt.

Mikor aztán Mária Czellebe értek és a vadász látta, mint köszön és hajol meg mindenki az ő embere előtt, akkor elrémült.

— Köszönöm kíséretedet! mondá bonhomióval a főherceg. Ha még egyszer Bécsbe jössz és a Práter be lesz zárva, akkor csak keress fel engem és én majd kinyitatom.

A megrémült vadász remegve esett térdre a főherceg előtt. A főherceg felemelte és gazdagon megajándékozta. Hanem, mikor a fogadalmi templom előtt elmentek, így szólt:

— De most eredj rögtön győnni.

kicsépett életet a polyvától s a piros képi, parázs szemü menyecskék, leányok segítik a zsákok szájában önteni s vizsik a malomba, hogy mielőbb új kenyér kerüljön az asztalukra. Most van dinnyeszüret is. Lemetszik a megszáradt indáról az érett, sárga és görög dinnyéket s garmadába rakva, nagy kasos szekereken szállítják a városba, hogy száz száma eladják szokat. A nyaraló és fűdőző közönség már megkezdte lassankint a hazaszállingózást az elhagyott családi fészekbe. A lombok közül már hullonganak a megsárgult levelek s mélyen elfogódva gondolnak a mulandóság örök törvényére, a melyről oly szép, oly meghatóan bus dalokat olvastunk a könyvből, hogy magunk is átérzünk annak költőjével, hogy az élet nem egyéb, mint lassu elmúlás.

— **A beteg püspök.** Dessewffy Sándor püspök, kinek lába még most sem gyógyult meg egészen, a legközelebbi napokban hazajön. A mint értesülünk, szíves fogadás várja a hazatérő egyházfőt a Temesvár-józsefvárosi indóházánál.

— **Gyilkos feleség.** Szudrián krassószövényi községben, mint levelezőnk jelenti, Murcsian Tódor módos parasztagának sok baja volt 24 esztendő fiatal és szép feleségével. A kikapós menyecske több ízben maga hagyta el férjét, mire ez türelmét veszítve, egészen kitétte a házából. A napokban megint összekerültek, a menyecske bizsgoló szóval ismét belopta magát a szerelmes gazda szívébe, s úgy látszott, békén ak egymással, mignem tegnap reggel az azzal állított be a községházára, hogy alva találta ágyában. A csendőrség gyaltalálta az esetet s a hatósági személyek an konstataáltak, hogy Murcsiant az ágygel fojtották meg álmában. Hosszu vallatás a menyecske megvallotta, hogy ő gyilkolta meg az urát, mert szert akart tenni a pénzén.

— **Éjfél jelenet.** Perjámoson, mint írják, a napokban mulatságra gyűlt össze intelligencia. Éjfél tájban egy jó családból aló fiatal ember ittas állapotban oly botrányosan viselkedett, hogy a jelenlevő Gyertyánffy főszolgabíró kénytelen volt a teremből eltávolíttatni. A rakoncátlan ember ekkor dühös fenyegetőzések közt hazatámaszkodott, vasvillát és revolvert vett magához s megleste, míg a főszolgabíró hazamegy. Egy sarok mögül aztán egész közelről rálőtt a főszolgabíróra, de szerencsére nem talált. Ekkor előrohant s a vasvillával sújtott a főszolgabíró felé, de a kísérő éjfél ór felfogta a csapást s segített a dühöngőt megfékezni. Az esetnek törvény előtt lesz folytatása.

— **A szöke Vénusz.** E néven ismeretes Temesvárott egy nagyon csinos czukráskisaszszony, a ki előtt a garnizon ifja és véne meghódol. A napokban nagy bajba került a szöke Vénusz. Kimerője volt és mi természetesebb, hogy szíve választottjával egy kis kirándulásra adta magát. Megesett azonban, hogy estig többször megvacsoráltván, nagyon jó kedve támadt és mikor betévedtek az orfeumba, már nem birt egészen magával. Az orfeumban különféle nemzetiségű hölgyek ugy tettek, mintha énekelnének, de mivel ez sehogyszem sikerült nekik, a szöke Vénusz nagyon megnehezelt rájuk. Egyszerre csak odaszólt a színpadon levő énekesnőhöz: „Kérem, ne tessék így visitani;” „Mit? Még hogy én visitok, a kit a közönség kedvencének neveznek?!” „Szép kedvenc, mondhatom! Szakasztott olyan a hangja, mint a macskámé, ha a farkával kintornázok!” A dolognak az lett a vége, hogy a szöke Vénusz és az énekesnő irgalmatlanul összekaptak és hogy a rendőrség elvitte a csetepaté megindítóját, a szöke Vénuszt, az örszobába, a hol az éjszakát töltötte és ráadásul még másnap azt a drákói parancsot kapta, hogy 24 óra alatt, különbeni eltolonczoltatás terhe mellett hagyja el Temesvár városát.

— **Estély a kaszinóban.** Sikerült estély rögtönzött tegnap a kaszinó kistermében. Előkelő közönség, jó kedv és reggelig tartó táncz jellemezték az estélyt, melyen jelen voltak:

Asszonyok: Rónay Jenőné, Dániel Lászlóné, Franz J. L. né, dr. Haidegger Lajosné, dr. Karattur Arthurné, Kluge Károlyné, dr. Mihálovich Odönné, Molnár Mihályné, Nikolics Bogdáné, özv. Pálffy Iuréné, dr. Perisics Zoltáné, Réczey Gyuláné, Szmétana Antalné, Witt Lászlóné. — **Leányok:** Fendler Irén (Módos), Franz Ilona, Gesztsey Tasi (Zsombolya), Nikolics Irén, Pálffy Eta, Réczey Annus, Szmétana Juliska, Vlahovics Melanie.

— **Lázár főhadnagy gyógyulása.** Lázár Béla főhadnagyról, a versenytereken ünnepelet urlovasról, ki az alagi löversenyen szenvedett agyarázkodás következtében nagy beteg lett, örövendetes hirt jelenthetünk. Elhagyta már a Schwarzer féle intézetet s bajának nyomá sincsen, csak hosszabb ideig nem szabad még nyeregbe ülnie.

— **Versenyuszás.** A Steigerwald-féle uszodában holnap délután 1/3 órakor végbemenő versenyuszás iránt mindenfelé élénk érdeklődés mutatkozik. Bizonyosra vehető, hogy a jótékony-cél érdekében nagyszámu sportkedvelő közönség nézi végig a versenyeket, a melyeknek értékesebb díjaiból az uszodát látogató hölgyek által díjjal kitűzött kétfedelű ezüst órát emeljük ki. Az árvaház alapja remélhetőleg szép összeggel gyarapodik a holnapi verseny jövedelme révén.

— **A Temesvár-buziási vasút.** Hihetetlen és mégis való, a temesmegyeiek kezdenek vasutat építeni. Azaz hogy ne méltóztassék benünket félreérteni: csak a közigazgatási bejárást kezdték meg tegnap, a legöregebb emberek tanúsága szerint tervbe vette Temesvár-buziási vonalon. No de mi ezt is örömmel és hálával regisztráljuk, ámbar erős a gyanunk, hogy az a kiváló fontosságú kérdés: vajjon melyik pályaudvarból induljon ki a szóban forgó vasút, egy-két esztendőre ismét elodázza a halvány asszonyok fűrdőjébe induló vasút ügyét.

A tegnap megtartott ülésen, mint a „Délmagyaror. Közlöny” írja, elnök jelenti, hogy Bessey Ferenc és Veszter Imre engedélyesek a Temesvár-buziási h. é. vasútkiindulási pontjára nézve kétféle alternatív tervet terjesztettek be. Az egyik terv szerint a kiinduló pont a Temesvár-buziási vasút Kissoda állomása közelében lenne, a másik terv szerint a Temesvár-józsefvárosi állomás közelében külön pályaudvar építtetnék és egy külön vágány rakatnék le Kissodáig. Az utóbbi terv kivihetetlennek találtatott és a közigazgatási bejárás az első tervre nézve rendeltetett el. Temesvár város képviselői kifogást emeltek az első terv ellen is, mert a kiinduló pont Kissoda állomás; azt a kívánságot terjesztették elő, hogy a kiindulás a gyárvárosi indóházból történjék. — A bejárást ma és holnap a megyében folytatják.

— **Reusche Frigyes halála.** Egy mozgalmas élet végéről értesülünk. Reusche Frigyes a délvidéken nagyon ismert hírlapíró, ki öt év-nél tovább szerkesztette a „Neue Temesvarer Zeitung”-ot, tegnap meghalt Pullachon. Reuschenek ép oly érdekes, mint mozgalmas élet-története van. Fiatalabb éveiben Lassale Ferdinándnak volt titkára s később ugyancsak megmutatta cikkeiben, hogy a kiváló szociáldemokratá társasága nem maradt befolyás nélkül gondolkozására. Lassale halála után hajlama az újságírói pályára vonzotta. Több német lapnál állt alkalmazásban Budapesten, Pozsonyban, Temesvárott (a hol maga is alapított lapot) Zágrábban, legutóbb pedig a „Münchener Zeitung”-nál. Ha valaki, ugy Reusche ugyancsak rászorul a latin közmondására: De mortuis nil nisi bene. Mert eltagadhatlan tehetsége mellett összeférhetetlen, marakodó természetű ember volt, kinek sok része van abban, hogy Magyarország és a külföld épen Délmagyarországon képzel áziasai közigazgatási állapotokat. Nem az igazság ereje volt az, mely öt annyi mérges cikket írására készített, hanem valami démoni hatalom, der Geist der stets verneint. S ha Temesvárott ma oly zsurnalisztikai állapotok uralkodnak, minőket csak az Arizona Kicker képes tullicizálni, az nem utolsó sorban Reusche érdeme. Hibáit azonban már itt e földön bűnhődte le és egy sokat hányatott élet után mi is, kiket nem egyszer mart meg, harag nélkül kívánjuk, hogy nyugodjék békeben.

— **Betörők a törökkanizsai adóhivatalban.** A tegnapi mára virradó éjjel a törökkanizsai kir. adóhivatal helyiségeibe eddigelé ismeretlen betörők hatoltak be s mint levelezőnk telegrafálja, a pénztárt felfeszítve, huszonháromezer forintot raboltak el. A vizsgálatot azonnal megindították.

— **Sakkör.** Említettük, hogy a sakkjáték néhány lelkes barátja egy sakk-klubot létesíteni fáradozik. Az előmunkálatok annyira haladtak, hogy a bizottság f. hó 26 (vasárnap) délután két órakor megtartja alakuló közgyűlését, melynek következő tárgyai vannak:

1. Elnök és jegyző ad-hoc választása.
2. Alapszabályok tárgyalása és megállapítása.
3. Elnök, jegyző és pénztárnok megválasztása.
4. Jegyzőkönyvhiteltesítők megnevezése.

— **Leégett orfeum.** Aradon, mint levelezőnk írja a múlt éjjel a Petőfi-utcai Schreyer-féle orfeum udvari helyisége kigyuladt, s amire a felcsapó lángtengert a városi toronyőr észrevette és a tüzoltókat értesítette, ugyszólván teljesen leégett. A megtartott tűzvizsgálat szerint a

tűz a padláson elszórt rongyok közt keletkezett. A kár 3500 frt. A szerencsétlenségben az a szerencse, hogy a német zengerek ezzel helyhíján felszedték sátorfáikat s elvonultak.

— **x —** A nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívjuk a Kovács Gedeon féle helybeli egyik legtekintélyesebb, a modern igények és minden lehető kívánalmaknak teljesen megfelelően berendezett confectio üzletre, mely nálunk e szakban elsőként vezette be a legszolidabb kiszolgálás mellett a szabott árakat. Állandó gazdag raktára ezen üzlet a legújabb divatu női confectiók, kifogástalanul készített uri- és gyermekruhák, valamint nagy választékú bel- és külföldi gyártmányu mindentéle gajpuszöveteknek. Méreetszerinti megrendelések, nemkülönben egyenruházati szállítmányok — ugy rendőrök, valamint tüzoltók és katonák részére — pontossággal foganatosíttatnak.

— **x — Állattulajdonosoknak.** Epizotikus ragályos betegségek nyáron át gyakran lépnek fel mint az év többi szakában a házi állatok, különösen a sertések, juhok, házi szárnyasok között. Ajánlatos tehát, hogy idejében alkalmaztassanak hasznos præservatívporok, amilyenekül Kwizda baromtáppora és Kwizda juh hajtó pora évek hosszú sora óta bizonyultak. Istállók számára hathatós fertőtlenítő szerként ajánlható a Kwizda Ján. Ferencz korneuburgi czég által forgalomba hozott kresolin (javított creolin).

Táviratok.

A főrendiház hármass bizottsága.

Budapest, aug. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főrendiház hármass bizottsága ma ülést tartott, a melyen a zsidók reczepeziójáról, az állami anyakönyvezésről, a gyermekek vallásáról és a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatok tárgyalását kezdte meg.

Az őszi campagne.

Budapest, aug. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint a Magyar Értesítő jelenti, az idén Budapesten összeülő delegációk ülészaka október elsejéig nyulik. Ezután a hátralevő egyházpolitikai reformjavaslatok főrendiházi megvitatása kerül sorra, a melyeknek megbuktatására, hogy többséget szerezzen, a főrendiházi ellenzék erősen készülődik. Minthogy a már megszavazott házasságjogi törvény a gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslattal egyidőben terjesztendő királyi szentesítés alá, az ellenzék emigy közvetve szeretné a kormányt megbuktatni. Ezzel szemben a kormány szilárdul el van tökélyve az összes javaslatokat még ez év végéig szentesíttetni.

Anarkisták Bécsben.

Budapest, aug. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: A legutóbbi bécsi sztrájk alkalmával elfogott két munkás porének mai tárgyalásánál kiderült, hogy az illetők anarkisták, akik bombákat rejtettek, amikkel két kiszemelt kávéházat akartak felrobantani. Kárhözatos tervük véghezvitele elé elfogatásuk vetett gátat.

A pápa Zola ellen.

Budapest, augusztus hó 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból telegrafálják: A pápa levélben köszönte meg Ricard biborosnak, amiért Lourdes-t védelmébe vette Zola ugyanilyen nevű legújabb könyvével szemben. A pápa megbotránkozik Zola művén, mint a mely lábbal tiporja az igazságot. Zola hir szerint felelettül új regényt ír Róma czimmel.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.
Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

H i r d e t é s e k.

Juheladás.

Özv. Bobor Györgyné, tót-arádai pusztáján

1200 drb selyembírka
eladó. (598—3.1)

13101. kig. sz. ex 1894. (606—1.1)

Árverési hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint több helybeli 126, 178, 222, 286, 370, 399, 453, 461, 462, 475, 476, 493, 502, 505, 512, 514, 535, 560, 573, 577, 601, 602, 652, 675, 677, 684, 692, 710, 716, 718, 743, 745, 746, 748, 749, 753, 772, 776, 781, 782, 784, 790, 804, 809, 817, 821, 844, 856, 867, 869, 875, 876, 877, 879, 882, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 894, 895, 921, 922, 924, 926, 934, 935, 945, 955, 957, 965, 970, 975, 984, 989, 1011, 1013, 1036, 1037, 1064, 1078, 1082, 1094, 1100, 1109, 1113, 1133, 1172, 1180, 1185, 1186, 1187, 1189, 1197, 1199, 1201, 1206, 1222, 1226, 1232, 1241b, 1244, 1250, 1453, 1288, 1440, 1442, 1448, 1451, 1455, 1490, 1506, 1570, 1572, 1574, 1601, 1602, 1603, 1609, 1622, 1623, 1624, 1649, 1684, 1702, 1703, 1704, 1709, 1717, 1719, 1724, 1740, 1741, 1747, 1749, 1762, 1772, 1777, 1798, 1842, 1843, 1845, 1846, 1865, 1868, 1907, 1909, 1912, 1920, 1924, 1943, 1954, 1984, 1.85, 1997, 2010, 2020, 2022, 2024, 2027, 2033, 2036, 2051, 2210, 2212, 2312, 2319, 2331, 1506, 1567, 1835, 1967, 2124, 2125, 2187, 2225, 2250, 2273, 2428, 2432, 2475, 2582, 2692, 2608, 2609, 2618, 2642, 2648, 2657, 2659, 2679, 1508, 1513, 1523, 1524, 1541, 1545, 1647, 1546, 1554, 1559, 1562. házsám alatti lakosok hátralékos adók és illetékek fedezésére lefoglalt 773 mm. buza, 355 mm. tengeri, 11 drb kocsai, 3 drb hintó, 8 drb varrógép, 1 drb pénzszekrény, 65 drb uri téli kabát, 6 drb posztó, 60 pár női és uri cipő, 13 drb tehén, 193 drb juh, 49 drb ló, 2 drb sertés, 6 öl széna, 1 drb szikvizgép, 40 csomag pamut, 25 drb szőrguba, 10 mm. szalonna, 6 mm. disznósir és különféle házbutorok a folyó évi szeptember hó 11-én és folytatlag mindenkor reggeli 9 órakor a város ház előtt megtartandó nyilvános árvesésen eladni fognak.

Nagy-Becskereken, 1894. évi augusztus hó 22-én.

Krsztics János,
polgármester.

8139/1894.

(607—3.1)

Pályázat.

Torontálmegyébe kebeleztet Szerb-Szt. Péter német községében lemondás folytán megüresedett községi jegyzői állásra ezenel pályázatot hirdetek.

Ezen állással a következő évi fizetés van egybekötve:

1. Kézpénz 200 frt.
2. Irodaátalány 20 frt.
3. Utálatány 30 frt.
4. Az árvakönyvek vezetéseért 80 frt.
5. 16 hektoliter buza.
6. 15 hektoliter szemes tengeri.
7. 6 öl kemény tűzifa.
8. 10 bécsi font stearin gyertya.
9. 10 bécsi mázsa széna.
10. Szabad lakás.
11. Félhold külső pótkert hasznélvezete.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elernyi óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. értelmében felszerelt kérvényeiket f. évi szeptember hó 14-éig hozzám adják be.

Perjámos, 1894. augusztus hó 20-án.

Gyertyánfy Dénes
főszolgabíró.

Az „Amerika“ városrészben fekvő 2135. számú (Sinkay-féle) ház, továbbá a „Gradulicza“ városnegyedben fekvő 3 hold 1000 □ öl, ugynevezett „szé-rüskertek“ szabadkézből eladók.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Bene Dezső,

(603—3.2) megyei alszámvevő.

Alólírott ajánlja szolgálatait községeknek, parochiaknak és a n. é. közönségnek

orgonák, zongorák
hangolására és javítására.

Különösen felhívja a n. é. közönség szíves figyelmét

zongorarakatárára

ahol a legjobb

bécsi zongorák
kaphatók.

Weisser Adon.

zongora-hangoló és orgonaépítő.

Nagybecskerek, Melenczei-utca 2. sz.

(318-10.10) „Pest“ szálloda közelében.

Kereskedelmi szakiskola

Nagyváradon.

Az országos kereskedelmi akadémiaakkal egyenrangú és jogu kereskedelmi szakiskola.

Áll 3 évfolyamból. Végzett tanulók az egy évi önkéntes katonai szolgálatra jogosultak.

Elhelyezésekről a belföldön és külföldön legnagyobb czégeknél és vállalatoknál, pénz- vagy biztosító-intézetekben, gyáraknál az igazgatóság gondoskodik.

Előkelő házak gyermekei részére, fényesen berendezett internatus a tanintézet önálló új épületében.

Jelentkezés július hó végéig.

Kiváló szakemberekből álló tanári kar, gazdag gyűjtemények; évenként nagyobb szabású tanulmányi utak.

Legközelebbi tanév 1894. szeptember hó 1-én nyílik.

Értesítőt küld és megkeresésekre válaszol a

nagyvárad kereskedelmi
szakiskola

(520—*6) igazgatósága.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

FLEISSIG SÁNDOR bank- és váltóüzlet Budapest, Erzsébet-körút 2.

Tőzsdéi megbízások

leggyorsabb eszközése
szerény jutalék
és mérsékelt fedezet mellett

Kitűnő legmegbízhatóbb számszerű információk.

90°-áig

az árfolyam mértéknek
mindennemű értékpapír
és sorsjegyekre, olcsó
kamatláb mellett az összeg
tetszés szerint törleszhető.

„HERMES“

hiteles sorsolási tudósító.
Megjelenik kétszer havonként
dus tartalommal.

Előfiz. ár egész évre 1 frt.
Előfizetőknek mindennemű
felvilágosítással ingyen
szolgál.

(580—3.2)

Főraktár: Budapest, 1894. augusztus 1-től saját házban VI., Váci-körút 57^a sz.

K Ü H N E E D E

gazdasági gépgyár Mosonban, (alakult 1856-ban)

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében felülmúlhatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

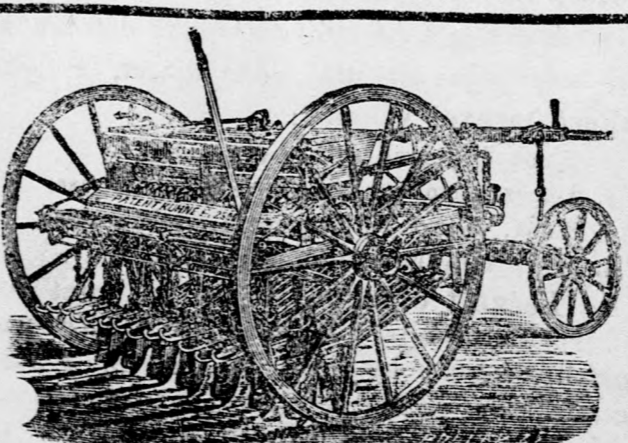
HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgépeit leszállított árakon.

Hegyes, hullámos területre „MOSONI DRILL“ legújabb, legegyszerűbb sorvetőt.

Sack-féle ekék, két és többvasú ekék. Laacke-féle szántófölgyőzők 12-féle nagyságban.

Laacke-féle kedvelt rétbetakarók, fosztók, Konkolyozók. Kitűnő szelelő magtár-rosta (33 frt), meglepő

munkaképesség.

VENTZKY-féle
FÜLLESTŐK.

Szeccsa- és repavágók
stb.

Árjegyzékek bérmentve.

Főraktár:
BUDAPEST, 1894.
augusztus 1-től
saját ház
VI., Váci-körút 57^a

(568—6.3)

Torontálmegyei Tanügy.

A „Torontál“ melléklete.

III. évfolyam.

Megjelenik minden szombaton.

32-ik szám.

Rovatvezető: Gockler Lajos.

A háziipar szerepe a népnevelésben.

Nincsen becsebb könyv az élet könyvének. Mi mindent talál benne a figyelmes olvasó, a ki tekintetével nem surran végig a nyitott lapokon! A népet az élet körülményei, a csekély jövedelem s a napról-napra növekedő életküzdelem szinte kényszeríti, hogy a háziipar üzésével legalább némileg emelje csekély jövedelmét. Anyagi érdek itt az első motor, s maga a háziiparral foglalkozó nép, de más számosan is, kik érdeklődéssel és jóakarattal a nép iránti rokonszenvből kísérik figyelemmel a nép életküzdelmét, sőt a hol tehetik, segítő kezet nyújtanak neki, többnyire csak az anyagi érdeket veszik tekintetbe. Csehországban, hol a háziipar meglehetősen kifejlett és annak emelésére és fejlesztésére szükséges társadalmi mozgalom szervezve van, a vezető körök az anyagi haszon mellett kiváló figyelemben részesítik azt a szellemi hatást is, a melylyel a háziiparral való foglalkozás hat a népre.

Ha belépünk a Cseherdő, az Érc-hegység vagy az Óriási hegység mély völgyében eldugott szegényes falujának szerény viskójába, munkában találjuk az egész családot. A családtagok egymást váltják fel a köszörlő-kő, a szövőszék mellől, egyik a másik kezébe adja a készülő iparcikket, hogy ismét más sürgetős munka után nézzen. Iparkodnak minden pillanatot felhasználni, együtt dolgoznak, együtt fáradnak mindnyájuk jólétéért. Munkájuk nincsen időhöz kötve, dolgoznak télen, tavaszkor, őszkor vagy nyáron, a nap bármely szakában, ki mikor ráér.

És a háziiparral való foglalkozás, a mellett, hogy a családnak szerény jövedelmet hajt, mély erkölcsi hatással van a népre. A serdülő fiatalok korán megszokja a munkát, a szorgalmat és a takarékoságot, megszokja, hogy a drága idő minden percét hasznosan töltse el, s örömet és kedvét ne az „édes semmittevés“-ben keresse. Igaz, hogy a szegény nép gyakran a másik szélsőségbe esik s anyagi érdekből gyermekét az iskolától is hajlandó elvonni, vagy korán fogja be a nehéz munkába, nem gondolván meg, hogy ezzel gyermeke egészségét veszélyezteti, testi és szellemi fejlődését hátráltatja. A csehországi háziipar emelésére és fejlesztésére megalakult egyesületek, melyeknek működését és szervezetét később fogom megismertetni, kiváló gondot fordítanak arra, hogy a családok a háziipart kellő értelemmel üzzék, s hogy foglalkozásuk igazi nevelő eszközzé váljék főképen azon gyermekekre való tekintettel, a kik az általános iskolai kötelezettségnek már eleget tettek.

A háziiparral való foglalkozás nevelő hatással van nemcsak serdülő fiatalokra, hanem a felnőttekre is. Igen fontos körülmény az, hogy a háziipar hasznos foglalkozást nyújt a falu népének éppen abban az időszakban, a mikor a mezei munka szünetel, s a népnek majdnem semmi foglalkozása, semmi keresete nincsen, a mikor a nép kénytelen az esetleg megtakarított pénzt költeni, vagy a jövő reményében a mindennapi élethez szükséges cikkeket hitelbe vásárolni. A háziipari foglalkozás ilyenkor is szerény keresetet biztosít a családnak, annak minden tagját tevékenységre szoktatja, s megóvja a lustálkodástól, mely az erkölcsi süllyedés szülőke szokott lenni.

Nem egyszer tapasztaljuk, hogy az életküzdelem gyakran kényszeríti a családot, hogy messze földön keresse mindennapi kenyerét. A háziipari foglalkozás a szülői házhoz, a szülőföldhöz kapcsolja a

háziiparost; a szerény kereset elviselhetővé teszi neki az élet gondjait s a háziiparos ritkábban foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a szülőföld határain túl jobb hazát keresen. Azok, a kik Csehországban a háziipar emelése érdekében az első akciót évekké elelőtt megindították, különösen hangsúlyozzák az a hatást, melyet az háziipari foglalkozás tesz a nép társadalmi viszonyaira és erkölcsére.

Erről részben magának is volt alkalmam meggyőződni. A háziiparos, hogy a rohamosan fejlődő gyáripar által elnyomassék, kénytelen újabb és tökéletesebb eszközöket beszerezni, s hogy azt tehesse, több falubeli háziiparossal lép szövetségbe. Hasonló szövetezés történik az árucikkért értékesítése céljából, mint azt később az egyes háziiparágak ismeretében fogom feltüntetni. Ez mozdítja elő a társadalmi erények kifejlődését s az érdek kapcsát, mely egyeseket egymáshoz fűz, a társadalmi együttilét kapcsa váltja fel.

Ismeretes dolog, hogy Morvaországban különösen pedig Csehországban a gyáripar nagyon kifejlett. A község lakói, melyben a gyárkémény emelkedik, de részben még a szomszédközségek népe is keresetet szerez a gyárakban. Eltekintve attól, hogy a népnek néha több kilométernyi utat kell a gyárba tennie, hogy éjjel-nappal testet és lelket ölt munkát kell végeznie, a gyárban, hol rendszerint több száz munkás keresi kenyerét, gyakran a nép erkölcsé is veszélyeztetve van, a mint azt már a cseh-morva gyári munkások közt is egyre érezhetőbben tapasztaljuk.

A szegény vidék szegény népe gyakran egész karavánokban vándorol oda, a hol munkát és kenyeret kaphat. Nemosak a mezei munkások keresnek munkát pl. aratáskor a természet által gazdagabban megáldott vidéken, hogy élelmi cikket vagy pénzt keressenek, a hosszú télre; de a szegényebb mesteremberek is elhagyják falujukat, hogy a messze idegenben szerezzék meg otthon hagyott családjuknak a mindennapi kenyeret. Igaz, hogy majdnem valamennyien visszatérnek, de a tapasztalat azt bizonyítja, hogy az ilyen kóborlás sokaknak erkölcsét megemélteti, s az idegenből visszatérő családtagja gyakran idegennek érzi magát családjá körében, mely őt epedve várta és tárt karokkal fogadta, s felhasználja az első alkalmat, hogy a már megszokott kóborlását folytassa.

Mindazok az okok hozzá járultak, hogy Cseh és Morvaországban a háziipar az utolsó 10 év alatt oly lelkes támogatásban részesül s hogy a társadalmi mozgalom élén álló egyének a háziipar fejlődését, a hol az csak lehetséges, minden rendezésükre álló eszközökkel előmozdítják.

Dr. Pechány.

Kiállításunk megnyitása.

Debreczen, augusztus 20.

A király Ő felsége születés napján a róm. kath. templomban tartott istentiszteletéről kevés óra után érkezett meg gróf Degenfeld József főispán, Simonffy Imre kir. tan., polgármester, dr. Klamarik János miniszteri tanácsos, a kir. tábla, törvénytörvények, a város és megyei hatóság számos tagjának kíséretében.

A lépcsőházban Eötvös K. Lajos tanfelügyelő üdvözölte az érkezőket, akik az igazgatósági tagok kíséretében haladtak fel a díszterem bejárata elé. A nagyközönség ajkairól elhangzott zúgó éljenzés után Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelő intezett gróf Degenfeld József

főispánhoz, mint gróf Csáki Albinnak, a kiállítás védnökének helyetteséhez beszédet.

Beszéde, melyet mindvégig a lelkesedés hangján tartott, méltó hatást keltett fel a nagyközönség körében. Azzal kezdte beszédét, hogy „az Ur oltárára felséges királyunk születésnapjának évfordulója alkalmából bemutatott áldozat után a mai napon első kötelességünk a haza oltárára mutatni be mindazt, a mit a nemzeti művelődés, a kulturális áldozat e téren megteremtett. Ma, midőn felséges királyunk születés napjának évfordulóját ünnepeljük, a legmélyebb hálával, rejtőző hűségök és szeretetük biztosításával csatlakoznak ehhez kiállításunk nemes bajnokai, a nemzet napszámosai, a tanító, a tanári kar.

A debreczeni országos tanszerkiállítás figyelemre érdemlő lépés e város kulturális fejlődésének terén. Itt gyűjtötte össze, itt alkotta, teremtette meg a tanügyi élet mindazt, amit munkás fejlődésében gazdag eredményként megalakítani, megteremtteni birt.

Nagy hálával viseltetünk és ragaszkodásunk teljes biztosítása mellett adunk ez értelemnek kifejezést, azon nagy alak iránt, ki nem kicsinyelte e kiállításunk védnöki tisztét, terhét magára vállalni s akit itt e helyen Méltóságod helyettesít. (Zajos, hosszantartó éljenzés.)

Üdvözöljük Méltóságodat, üdvözöljük a közoktatásügyi kormány képviselőtében dr. Klamarik János miniszteri tanácsost. És midőn ez üdvözölő szavaknak kifejezést adok, felkérem Méltóságodat, hogy a tanszerkiállítás megnyitására a kulcsokat tölem átvenni méltóztatassék. Kulcs, ami ragaszkodásunk szeretett védnökünkhöz, kulcs ez a lelkesedés, amelylyel a kiállítást megteremtettük s kulcs ez a katalógus, amelyet átadni szerencsém van.

Isten mindnyájukat éltesse!

Eötvös Károly Lajos beszéde után lelkes éljenzés tört ki, amelynek csillapultával gróf Degenfeld József főispán tartott rövid beszédet.

Mélyen tisztelt Uraim!

A debreczeni országos tanszerkiállítás védnöke gróf Csáky Albin akadályozva lévén a megjelenésben, engem bizott és tisztelt meg azzal, hogy a megnyitásban képviseljem.

Ezen megtisztelő megbízatásnak kész örömeim igyekszem megfelelni, a midőn Önöket, a derék munkásság, a szorgalom embereit s a vendégeket üdvözölni szerencsém van, a debreczeni országos tanszerkiállítást ezennel megnyitottnak nyilvánítom.

Ismét kitört a nagy közönség ajkairól az éljenzés, mely pár percesig eltartott s végig vándorolt a termeket zsufoltságig megtöltött közönség ajkain, hogy azután, mint a messze távolba tévedt hang, csendesen elhaljon.

Csak ezután juthatott szóhoz dr. Klamarik János miniszteri tanácsos, a kinek beszéde az általános figyelem közepette a mindfokozottabb érdeklődést keltette fel.

Méltóságos főispán ur!

A magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur elismerését fejezi ki ama nagyszerű buzgóságért, amelyet a tanügy lelkes barátai a debreczeni országos tanszerkiállítás megteremtése érdekében kifejtettek; az ő üdvözlését, egyszerű mind sajnálatát hozom, hogy akadályozva van a megjelenésben. De igen tisztelt uraim, felhatalmazott engem annak a kijelentésére, hogy Debreczenbe, a hol a magyar kultúrának annyi intézménye van, már a közeli jövőben sietni fog eljönni s itt az önök közötti megjelenést szerencséjének fogja tartani.

Beszéde során azután rátért arra az óriási különbségre, a mely a mostani és a régi tanítási rendszer között fennáll. És midőn e szemléltető oktatásban hazánk haladásáról tesz említést, konstátálja, hogy egyben, a tanszerek készítésében visszamaradt. Pedig ez nemcsak tanügyi, de nem-

vetgazdasági szempontból is fontos dolog, hogy tudnillik a pénz a tanszerekért hazánkban maradjon.

A tanszerek előállításával emelik a tanfői elméletét, a kik, midőn egy s más tanszerkészítésére hívják fel az iparosokat, kénytelenek behatolni a valóságba s elméletük világát vizsni az iparosokhoz.

Most, midőn a magyar művelődés történetének e szent földén állunk, hálával kell adoznunk Debreczennek, a mely e téren, a kultúra érdekében annyit, oly sokat tett.

De én nem akarok tömjénezni, sőt úgy teszek, mint a gyermek, aki anyjától a sok jó után is többet követel. Mi hisszük és várjuk is, hogy Debreczen még tovább megy áldozatkészségében s kívánom melegen, szivemből, hogy érje el törekvésében a legmagasabbat.

Kívánja, hogy hasonló kiállítás többször, az ipar fejlesztése érdekében is ismételődjék Debreczenben.

Zúgó éjzész tört ki, a mely után gróf Degenfeld József főispán s a notabilitások a kiállítási termeket, a kiállítási tárgyakat szemlélték meg. A főosztályban kitett vendégkönyvbe a notabilitások bejegyezték neveiket. A helyiségek áttekintése után a főiskolába mentek, a hol a bejáratnál dr. Öreg János fogadta s vezette fel őket a főiskola nagy tanácstermébe. Itt együtt volt a tanári kar, élén a lelkeszi karral és Kiss Áron püspökkel, a ki dr. Klamarik Jánost üdvözölte.

Az üdvözlő beszédre dr. Klamarik János a lelkesedés hangján tartott beszéddel válaszolt, amelynek során erős szult fektetett az ev. reformatusok ama áldozatkészségének dicsőítésére, a melylyel a kultúra fejlődését mindenkor elősegítették.

Az üdvözlő beszédek után a díszes társaság a kollegiumi kiállítást szemléltette meg s az után eloszlott.

Azóta nagy közönség özönlik a kiállításra, hogy a felette szép és érdekes képen gyönyörködhessek.

K. É.

Iskolai értesítők.

IV.

A nagykikindai gymnázium állapotról az 1893/94. tanévben Dr. Krcsméry Károly igazgató számol be egy szépen kiállított, testes füzetben.

A szokásos értekezés helyét az ifjúsági könyvtár jegyzéke foglalja el, melyből megtudjuk, hogy ezen gyűjtemény, mely a tanulók járulékaiból szerzetett, jelenleg IV. csoportban 765 művet tartalmaz, több mint ezer kötetben. A csoportok a tanulók kora, értelmi foka és szükséglete szerint vannak egybeállítva.

Az intézet múlt évi történetéből kiveszszük a következő adatokat:

A koleraszünet miatt a beiratások csak szept. 17-én fejeztettek be, mely időig összesen 189 tanuló vétetett fel. A görög nyelvet nem tanulta 13. A tanév zavartalanul folyt az év végéig. A fegyelmi állapot és az egészségi viszonyok megfeleleltek a követelményeknek, úgy, hogy a tananyag az egész vonalon sikerrel lett fel dolgozva.

Ezen tanév folyamán sikerült az Erdő Dániel elhalálása és Dr. Morvay Győző eltávazása által megürült tanszékeket is betölteni akként, hogy az elsőre Dr. Káplány Antal, a másodikra Hubertus Sándor tanár választattak meg.

A tanári kar összesen 24 rendes és rendkívüli tanácskozmányon fordulkozott az intézet életét illető ügyekkel. Ez évi május hó elején pedig dr. Platz Bonifác szeged tankerületi főigazgató vizsgálta meg az intézetet, a mely látogatás minden tekintetben kielégítő eredménnyel folyt le.

Az év folyamán 3 iskolai ünnepély tartott gazdag és változatos műsorral. Március 15-én, Kossuth Lajos halála alkalmából és az évi zárünnepély. Az ünnepélyek programjai is bizonyítják, hogy ezen intézetben a hazafias szellem a praedominans.

Irodalmi munkásságot a tanárok közül Dr. Káplány Antal és Ujházy László fejtettek ki.

A felsőbb tanhatóságoktól érkezett fontosabb ügyiratok nem tartalmaznak csak egy emlitésre méltó adatot, u. i. hogy ezentul a két tantárgyból bukott tanulók is tehetnek javító vizsgálatot a főigazgató engedélye alapján.

A „tanári kar“ tabellája szerint az intézetnél működött az igazgatóval egyetemben 8 rendes és egy helyettes tanár, 5 rendes hittanár és két néptanító mint rendkívüli tantárgyak előadója.

Ezen kimutatást a tananyag részletezése követi, a mely arról győz meg bennünket, hogy ezen intézetben az országos tanterv minden isében betartott.

A tanulók érdemsorozata a lehető legjobb eredményről tanuskodik. 184 vizsgálatot tett tanuló közül csak 35 nyert egy vagy több tárgyból elégtelen tanjegyet s csak 13 van osztályisméltésre utasítva, minélfogva 171 felléphet. Oly eredmény, mely a tanári karnak és az intézetnek becstletére válik.

Jelen rendű tanulók; Bárkányi Ödön, Michelbach Béla, Nack Emil, Rosenbach Gyula, Sevity Szilárd, Ujházy László I. oszt.; Ardelleán Antal, Barbier Péter, Haszler Károly, Kindlein Ferencz, Michelbach Jenő, Nack Ferencz, Neff Ferencz, Németh Ödön, Rotter Izsák, Rotter Sallamon, Sevity Tivadar és Ujházy Tihamér II. oszt.; Eidenmüller Eleonér, Lányi János, Majnieszky Miklós, Picha József és Tellecsky József III. oszt.; Piechl József, Suciú Aurel és Szontágh Sándor IV.; Andreiu J., Deschán Achilles, Kengyellác Milyó, Schiesser Vilmos V. oszt.; Chirói Dömötör és Hlaváts Andor VI. oszt. tanulók.

Rendkívüli tárgyakat tanultak és pedig: rajzot 8, gyorsírást 7 tanuló. Ösztöndíjat élveztek hatan, jutalomban részesültek huszan, tandíj elengedésben harminczan.

A statisztika szerint a beiratkozott tanulók között volt vallásra nézve: r. k. 90, g. kel. 52, g. kath. 2, reform. 3, ágostai 9, izrealita 34.

Ezek közül helybeli 122, megyebeli 69 és más megyebeli 8.

A könyvtárak és szertárak örvedetes gyarapodást tüntetnek fel. A beszerzések pedig arról tanuskodnak, hogy a tanári kar nagyon is ért hozzá, hogy a rendelkezésére álló egyébként elég szegényes átalányokat helyesen használja fel.

Az ilyformán tanulságos részletességgel összeállított, s teljes és biztos áttekintést nyújtó Ertesítőt az igazgatóságnak a szülőkhez intézett s a jövő tanévre vonatkozó értesítése zárja be.

T. K.

Különfélek.

— **Övönő választás.** Csőszteleken, a községi iskolaszék múlt heti ülésén, az üresedésben volt községi övönői állásra egyhangulag

Fulda Emilia okleveles övönőt választották meg.

— **Uj gazdasági iskola.** Békés-Cabán, mint lapunknak írják, Festetics Andor gr. földmivelési miniszter uj gazdasági iskolát létesít. A város 60 hold földet, a megye egy ötvenezes frtos épületet ajánlott fel a célra.

— **Uj tanfelügyelő.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Csánki Viktor pestmegyei segédtanfelügyelőt királyi tanfelügyelővé nevezte ki. Az uj tanfelügyelőt, a ki előbb a közoktatásügyi miniszterium népoktatási ügyosztályában működött, a pestmegyei tanfelügyelőséghez osztották be, hol a tanügyi viszonyokat már alaposan ismeri, s eddigi tapasztalatait tágabb körben értékesítheti.

— **A tanítók vizsgája.** A h.-m.-vársárhelyi állami magyar nyelvi tanítói póttanfolyam vizsgálatai e hó 16., 17., 18 án tartattak meg. A vizsgálatok, melyeken részt vett 98 hallgató, meglepő eredménnyel sikerültek. A tanítók 14-én vették kézhez a város által, részükre adományozott 450 frtot is. 18 án délelőtt testületileg részt vettek Ő felsége a király születésnapja ünnepén tartott isteni tiszteleten a református és r. kath. templomokban. A tanfolyam vizsgálatainak befejeztével az igazgató és polgármester lelkesítő beszédet intézett hozzájuk, valamint Tergin a dr. kir. tanfelügyelő is, ki arra buzdította őket, hogy miután ők már az édes hazai nyelvet elsajátították, a hazai nyelv tudását és a hazaszeretetet ápolják a haza jövőd fiaiban kiknek nevelése rájuk van bízva. Erre a város a tanítók tiszteletére fényes vacsorát rendezett, melyen az első felköszöntőt dr. Baksa Lajos polgármester a királyra mondotta. A város nevében a tanítókat Szabó Mihály üdvözölte, utána Tergin a kir. tanfelügyelő bucsuzott el a tanítóktól, kiknek nagy része 20-án utazott haza; utközben azonban egy napot Szegeden töltöttek, hogy a város nevezetességeit megtekintsék.

Tanügyi irodalom.

* **A számolástanítás alapja.** Alig van tantárgy, melynél jelentősebb volna a biztos alap, mint a számolástanításnál. Pestalozzi fellépése óta sokat haladt ugyan a számolástanítás módszere, de azért még mindig maradt fenn elég hiány. Böngérfi János és Orbók Mór számtani vezérkönyvének most jelent meg a II. füzet, mely az I-ső osztály számitani anyagát egyes mintaleczkékben, az eddigiektől sokban eltérő felfogással nyújtja. A szemléltetést, a tanulók önmunkásságát, a tárgy minden oldalra felfogását, a gondolkodásra való serkentés, az elmélet fejlesztését iffeladatuknak tekintik. De a kellemes változatoság révén arról is gondoskodnak, hogy tanításuk tárgya a tanító és a tanuló előtt soha se veszítsen érdekességéből. Eredeti az az eljárásuk, hogy már az alapfokon is megismertetik a gyermeket a tört fogalmával. S egyenlő nevezetű törtszámokkal, a melyeket épügy kezelnek, mintha azok egyenlőnevé egés számok lennének — mivelteket végeztenek. A könyvnek az is egyik érdeme, hogy a szóbeliséget az írásbeliséggel szorosabb összekötésbe hozza. Azt hisszük, hogy tanítóink jó hasznát vehetik ennek a kiváló szakmunkának, mely a valuta által megváltozott viszonyokat is tekintetbe vette. A könyv ára: 1 korona és Drodteiff Rudolnál jelent meg, Pozsonyban.

Hirdetések

felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

Hirdetési melléklet a „Torontál” 1894 augusztus 25. (194.) számához.

945. sz. b. v. k. 1894.

(608—1.1)

Árverési hirdetés.

Közhirre tétetik, miszerint a tekintetes nbecskereki kir. törvényszéknek 1894. évi 10311. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbírósnak 1894. évi 9038. szám alatt kelt végzése folytán Schönherr Antal nbecskereki lakos részére, Karabocz Pál és Terézia nagybecskereki lakosoknál 1500 frt és jár. iránti kielégítési végrehajtás utján 1894. évi július hó 12-én lefoglalt 1764 frt 31 kr-ra becsült könyvkövetelésekből

álló ingóknak alperesek tizletében N.-Becs-kereken bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1894. évi szeptember 4-ik napjának d. u. 3 órára tüzetett ki.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegy-

zőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. tcz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentseék be, annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt Nagybecskereken, 1894. évi augusztus hó 25-én.

Kiss, kir. bir. végrehajtó.

!PÉNZ!

földekre és házakra
a legolcsóbb kamatok mellett

a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors keresztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálak minden e szakmába vágó felvilágosítással bérmentve.

Együttal ajánlom mindennemű állami és magánsorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönbén mindennemű szelvények beváltására. (26—26.18)

Igervények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

I. nagybecskereki váltó- és bizományi üzlet

Kadelsburger L.

Minden anyának és háziasszonynak fontos!

Sel. Kneipp

Kathreiner Kneipp-maláta-kávéja

hova tovább a babkává legkitünőbb, egyedül természetes, egészséges és egyuttal használatra legolcsóbb pótlékának bizonyul. A legnagyobb tudományos és orvosi tekintélyek ajánlják és nők, gyermekek, gyomor- és idegbetegek számára a babkává legjobb pótlékaként rendelik. Vigyázzunk a bevásárlásnál! A fehér, eredeti csomagokat csak (6—24.18)

Mindenütt kapható.

Kathreiner

Fél kilója 25 krajczár.

néven kérjük és vegyük.

22 frtért teljes ellátást kaphatnak jegyzői tanfolyam-hallgatók Nagy-Becs-kereken Korona-utca 39560. házsám alatt. (604—5.2)

2 arany,
13 ezüst
érem.

9 dísz- és
elismerő
okmány.

Kwizda-féle Restitutionsfluid

cs. és k. kiv. szab. mosóv. izlovaknak.

Egy palackkal forint 1.40 osztr. ért.

30 év óta udvari istállóokban, valamint katonai és polgári nagyobb istállóokban is, használatban: nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítésül; továbbá fázamodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál, képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál. (132-15.6)

Tessék a fő-
nebbi védjegyre
Ugyelni, s a vé-
telnél határo-
zottan kifejezni:
Kwizda-féle
Restitutions-
fluid.

Fő letét:

Kwizda Ferencz János
osztrák cs. k. és román
kir. udv. szállító ke-
rületi gyógyszerára

Korneuburgban,
Bécs mellett.

Kapható a
gyógyszertá-
rakban
és droguistáknál.

Pleitz Fer. Pál

Nagy-Becs-kereken

Uri-utca 3-ik és Zápolya-utca 1-ső szám alatt

ajánlja dusan felszerelt

nyomatványraktárát.

